

www.fundacjaak.org.pl
ul. Włocławek 10, 85-200 Włocławek
tel. 16 22 127 484

MEMORIAŁ

Generał Marii Wittek

Okw. ŚLĄ
Obwód Biels

WŁOSOK Helena
zam. Cieriewska
ps. "Maria"

5378

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

WtOSOK Helena

zam. Cierniewska

ps. „Mowia”

I./1. Relacja ✓ k. 1, s. 1

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 9, s. 1-9

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne —

VI. Fotografie zeb. pkt. 1/2 s. 1

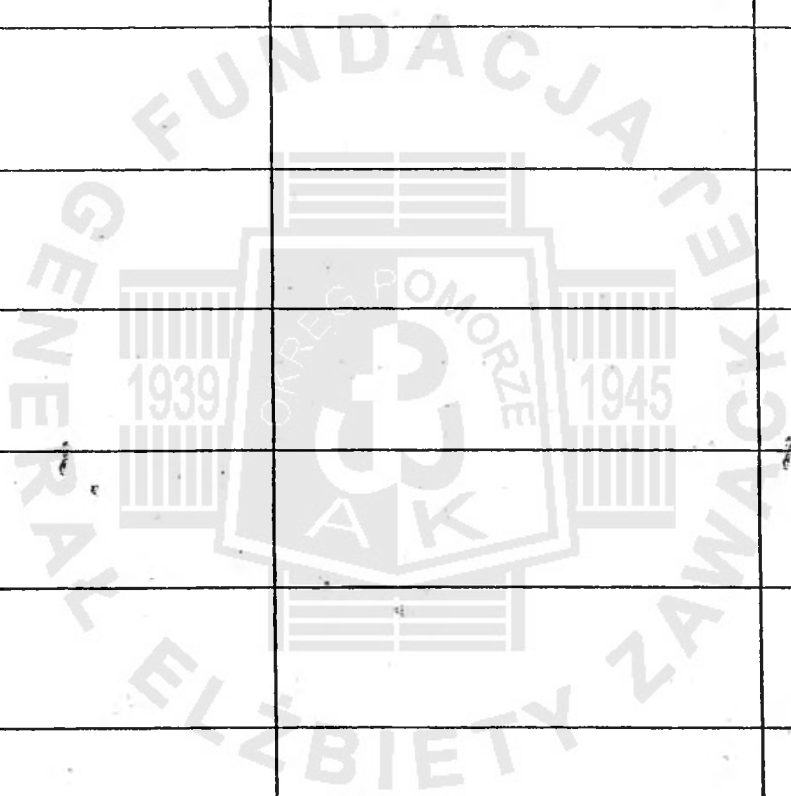
MEMORIAL 19±090K Helena

T. 5378/WSK

General Marii Wittek

(nazwa zespołu, zbioru, kolekcji i sygnatura akt)

Lp.	Nazwisko i imię korzystającego	Temat pracy (ewent. cel wykorzystania)	Data korzystania
1	Anna Mikulska	zakończenie teeski i oprac. materiałów	23.07.2021r.
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

I/1 Relacja

- życiorys własny, Bielsko-Biała 1996, ryps, rleps, kopia, k. l, s. 1

T/h

--Ziçionys--

Urodziłam się 31. marca 1922 r. w Cieszynie.
Szkolę Podstawową ukończyłam w Bielsku. W 1939 roku zdałam
maturę w Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka w Białej Krak.
W czasie okupacji pracowałam w firmie budowlanej w Bielsku.
Byłam łącznikiem między moim narzeczonym Pawłem Pinczerem, przez
którego zostałam zaprzysiężona do organizacji w marcu 1940 r.
a p. Maksymilianem Mąką i jego narzeczoną a później żoną - Anną.
Kolportowałam prasę podziemną i nasłuchy radia BBC. Włóczękę
i wyroby gotowe z włóczki, które otrzymywałam od Anny Mąkowej -
zamieniałam na żywność i leki, które dostarczałam potrzebującym.
Między innymi do więzienie w Mysłowicach - dokąd przewieziono
Pawła Pinczera - po aresztowaniu w październiku 1942 r.
Niestety nie posiadam żadnych grypsów ani korespondencji
z więzienia - gdyż dostałam rozkaz aby wszystko zniszczyć.
Paweł pinczer zginął w Oświęcimiu w 1943 r.
Po jego aresztowaniu musiałam z konieczności - na pewien czas -
ograniczyć osobiste kontakty z ppł. Mąkami.
Zaistniało bowiem podejrzenie o możliwym przecieku informacji,
dot. aresztowania p. Mąki. W rzeczywistości - p. Mąka, uprzedzony
przez mnie, zdołał uciec do Krakowa. Więcej okoliczności na ten
temat może udzielić ppł. Anna Mąkowa.
Po wojnie wyszłam zamąż za Floriana Cierniewskiego, który będąc
podchorążym w Armii Krajowej - ps. "Topór", działał w Miejscowości
Słowik na terenie Tarnowskich Gór.
Nie należałam i nie należę do żadnej partii.

Julia Liczewska

Bielsko Biala, 15. czerwca 1990r.

ŚWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
Armii Krajowej Oddział
ul. Reymonta 5 - tel. (033) 812-67-22
43-300 BIELSKO-BIALA

Za zgodność odpisu z oryginałem

PREZES ODDZIAŁU

Fabian Czyż
ps. "MARIANKA"

1/2 Dokumenty dotyczące relatora

- Dowód osobisty [Nr 1B 1909722] na nazwisko: Ciemniewska Helena Maria z d. Włosok, Bielsko-Biała 1963, mps, rkps, kopia, fot., k. 1, s. 1
- Oświadczenie świadka Józefa Droszdza, Bielsko-Biała 1996, mps, rkps, kopia, k. 2, s. 2-3
- Oświadczenie świadka Anny Małki z d. Mokrysz ps. "tucja", Bielsko-Biała 1996, mps, rkps, kopia, k. 2, s. 4-5
- Pismo UdsK i OR dot. rozpatrywania wniosków o przyznanie uprawnień kombatanckich, W-wa 1998, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 6
- Kwestionariusz osoby ~~uprawnionej~~ ubiegającej się o przyznanie uprawnień kombatanckich, 1999, mps, rkps, kopia, k. 2, s. 7-8
- Deklaracja członkowska ŚZ ŚAK, Katowice 1999, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 9

1/2/1

DOWOD OSOBISTY

1 Nazwisko
Ciernienista

2 Imię
Helena Maria

3 Nazwisko ojca
Włosok

RYSOPE
Kuski
Czielone
Ojciec
Włosok
Znak rozpoznawczy

Helena Ciernienista
Własnoręcznie podpisane
IB 1909722

Panef **Maria**

1 Miejsce i data urodzenia
31 marca 1922

2 Data urodzenia
CIESEYK

3 Miejsce urodzenia / miejscowość - powiat /
ZAMSZANO

4 Stan cywilny
pracownik umysłowy

5 Miejsce pracy
KMMO Bielsko-Biala

6 Organ wydający dowód osobisty

Wzrost
160 cm

pieczęć Komendant MO

10 lipca 1963
Data wydania
IB 1909722

SWIATOWY ZWIĄZEK ŻOLNIERZY
Armii Krajowej Oddział
ul. Reymonta 5 tel. (083) 812 67
43 300 BIELSKO BIAŁA

Za zgodność odpisu z oryginałem

PREZES ODDZIAŁU

Fabian Czysz
MARIAN

Za zgodność odpisu z oryginałem

PREZES ODDZIAŁU

1/2/2

Urodz Józef

Bielsko-Biała

dnie 15 maja 1996

Bielsko-Biała

linię, nazwisko, pseudonim i adres
składającego oświadczenie
(dla mężatek nazwisko panieńskie)

OŚWIADCZENIE SWIADKA

Ja, uczestnik (czka) - (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. - od - do) Kolondant. konspiracyjnego Hufca ZHP w Bielsku-Białej od 1939 - do 1940, zaprzysiężony w XI.1939 - ZWZ. Aresztowany 12.12.1940, (wiz. ckm nr 7602) więzienia po wyroku do 1944, a następnie Mauthausen-Gusen 122512.

Świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący (a) się dowodem osobistym (innym dokumentem), seria i numer

wystawionym dnia przez 25.08.1962 przez KP MO Bielsko-Biała

oświadczam, że Ob. Helena Cierniewska z domu Włosok, syn (córka) Cieszyńskie, urodz. dnia 31 marca 1922 w

jest mi zniona (a) osobiście jako uczestnik (czka) - wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (ca) oświadczenie i czasokres od - do) pracy konspiracyjnej od 1939 r. wymienioną znam od 1932 roku jako harcerkę drużyny ZHP przy Liceum im. A. Ashyka w Białej Cerkoskiej. W czasie wojny w 1939 r. i moim powrocie do Bielska, gdzie zostałem zaprzysiężony w listopadzie 1939 r. byłem zobowiązany do utworzenia organizacji do Bielska konspiracyjnych z młodzieży głównie harcerskiej. Poltowa i. także zorganizowałem zerkki pluton sanitarny, zorganizowanie plutonu zleczeń. Wraz z Chmiel, którą zaprzysiężyłem. Pluton został zorganizowany głównie z byłych harcerzek, uczennic Liceum im. A. Ashyka w Białej. O J. J. Chmiel wiem, że Helena Włosok już od 1940 r. pobierała od niej prasę do kolportażu i w. o. ra- do. sta z nią. Kiedy chciała ją zaprzysiężyć, Helena oświadczyła, że już przysięgła z. i. y. a w grupie porucznika Leona Kinczera, którego, była narzeczoną. W. o. ra. Kinczera znam osobiście z harcerstwa i polskiego Gimnazjum Łąckiego w Bielsku-Białej. Wiedziałem, że iziała w konspiracji na tere- nie Wapienicy i Kamienicy /gdzie ja mieszkałem/. Mnie aresztowano 12.12.1940 r.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y)

stopień wojskowy " pełnił funkcje oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje,

miejsce/oci, czasokresy itp.)

i o dalszej działalności w. o. nie mogę powiedzieć inoformacji, po powrocie z obozu koncentracyjnego w Mauthausen-Gusen powieściłem się o. i. o. matki, że harcerze, a między innymi i. a. w. Kinczer, po moim aresztowaniu otoczyli opieką moją rodzinę.

Bielsko-Biała

12.06
dnia 1996

Anna ~~K~~ł a k a z d. Mokrysz, ps. "Łucja"

43-300 Bielsko-Biała

Imię, nazwisko, pseudonim i adres składającego
oświadczenie (dla mężatek nazwisko panieńskie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, uczestnik (-czka) - (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. - od - do)

Z.W.Z., Armia Krajowa Obwód "Brzezię" Bielsko-Biała

od marca 1940r. do października 1944r. z zaliczeniem służby w Armii

Krajowej

świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący (-a) się dowodem

osobistym (innym dokumentem), seria i numer

wystawionym dnia przez 27.XI.1964r. KMMO Bielsko-Biała

Oświadczam, że Ob. Helena Cierniewska z d. Włosok syn (córka) Pawła

urodzony dnia 31 marca 1922r. w Cieszynie

jest mi znany (-a) osobiście jako uczestnik (-czka) - wymienić formację, ugrupowania, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z urzymującym (-ca) oświadczenie i czasokres od - do w marcu 1940r. w mojej obecności została zaprzysiężona przez Pawła

Pinschera i obrała pseudonim "Maria". Została skierowana do dzielnicy w Wapienicy w grupie kpt. Henryka Boryczki ps. "Dr. Adam" Komendant

Obwodu "Brzezię". Wykonywała zadania wywiadu, łączności między placówkami a Obwodem, kolportując prasę podziemną, lekarstwa do Oddziałów partyzanckich "Garbnik" i "Sosienka".

Wyżej wymieniony (-a) posiadał (-a) pseudonim (-y) "Maria"

stopień wojskowy szeregowy pełnił funkcje łącznik-kolporter

oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje, miejscowości, rozpoczęcia, pracę konspiracyjną od 1939r. z tytułu służby czasokresy itp.) w drużynie harcerskiej ZHP przy Lic. A. Asnyka w Białej Krak., przy tworzeniu organizacji do działań konspiracyjnych głównie z młodzieżą harcerską. Współpracowała m.in. z kol. Jadwigą Chmiel, szczególnie kolportażu prasy podziemnej. W m-cu marcu 1940r. została zaprzysiężona przez por. Pawła Pinschera, przyjmując ps. "Maria". Pełniła funkcję łącznika-kolportera w dzielnicy Wapienica, w grupie kpt. Henryka Boryczki ps. "Dr. Adam" do wkroczenia Rmii Radzieckiej.

ŚWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
Armii Krajowej-Oddział
ul. Reymonta 5 tel. (033) 812 87 22
43 300 BIELSKO BIAŁA

Za zgodność odpisu z oryginałem

PREZES ODDZIAŁU

Fabian Czysz
ps. „MARIAN”

1/2/5

Wyżej wymieniony był represjonowany (-a) (wymienić rodzaje, miejscowości, czasokres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itd

nie

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo

Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej leg.nr.052193

wystawiona w Katowicach Zarz.Okręgu Śląskiego 13.XII.1993r.

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie, podać kiedy i przez kogo przyznane, nr legitymacji (zaświadczenia), datę wydania

tak, zaświadcz.nr.215248 wydane w dniu 08.09.1993r. przez

Urząd Do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie

Potwierdzenie służby w Armii Krajowej ŚWIADKA,

składającego niniejsze oświadczenie

Kcl. Anna Łucja Mąka jest członkiem
zwyczajnym tut.Oddziału ps."Łucja".

Zaliczony okres służby w Armii Krajowej
posiada od marca 1940r.do stycznia 1945r.
Szeregowiec, czynny członek Zarządu Oddziału.

Anna Mąka
własnoręczny podpis

Anna Mąka
potwierdzam wiarygodność
podpisu świadka
ŚWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
Armii Krajowej
43-000 B11 211 21
ul. Bartłojowa 15 (II p)
tel. 267-22

pieczęć organizacji
kombatanckiej,
Imię i nazwisko, funkcja

Anna Mąka
Przewodnicząca
PS. N. R. K.

miejscowość, dnia

Bielko - Biata 5/08 1996r

Warszawa, dnia

08 CZE 1998

12/6

URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH
00-926 Warszawa-63, ul Wspólna 2/4
tel centr 661 81 11 fax 661 90 73

PU1/L/K0034/21010 - 1226 198
Światowy Związek Żołnierzy
Armii Krajowej
Oddział Bielsko - Biała
ul Barlickiego 15 (11p)
43 - 300 Bielsko - Biała

Wzrost	1306981
zd L dz	107/98
Nr ewid	PU1/L/K0034/21010
z dnia	- 1226/1986.1998
podpis	[Signature]

13.06.98
[Signature]

Szanowni Państwo

W odpowiedzi na pismo L dz 55/98 uprzejmie informujemy, że wnioski o przyznanie uprawnień kombatanckich dla osób wymienionych w Państwa piśmie są zarejestrowane w ewidencji komputerowej Urzędu i są w trakcie rozpatrywania

O sposobie rozpatrzenia wniosków, osoby te zostaną powiadomione odrębnym piśmie

Łoty my
p. [Signature]
p. [Signature]
p. [Signature]

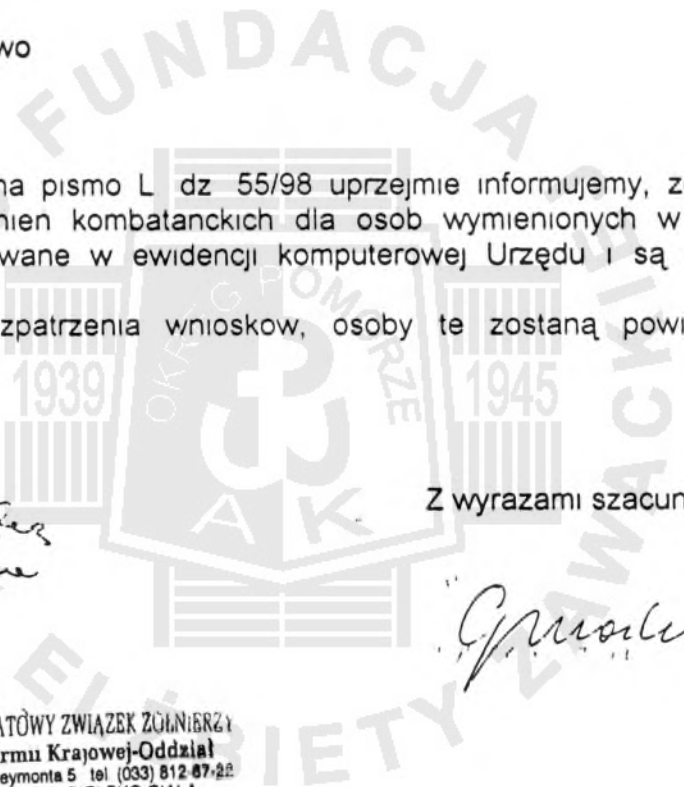
Z wyrazami szacunku

[Signature]

ŚWIATÓWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
Armii Krajowej-Oddział
ul Reymonta 5 tel (033) 812-87-22
43 300 BIELSKO BIAŁA

V-CE PREZES Oddz
Za zgodności z oryginałem

[Signature]

1/2/7

Zarząd Okręgu Śląskiego SZPAA	
Wpłynęło dnia	1999-01-29
L. dz.	16
Zatwierdza	

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ
Biuro do Spraw Kombatantów

KWESTIONARIUSZ,

osoby ubiegającej się o przyznanie uprawnień kombatanckich przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej

1. Nazwisko C I E R N I E W S K I

Imiona H E L E N A

2. Inne używane nazwiska (dla mężatek nazwisko panieńskie), imiona rodziców i nazwisko panieńskie matki

Marcin - Paweł i Halina z el. Stefan
Mąż kombatant, nie używam

3. Data i miejsce urodzenia

31 stycznia 1922 - Eroszka

4. Stan cywilny

wdowa

5. Narodowość i posiadane obywatelstwo

polsha

6. Numer dowodu osobistego lub karty stałego pobytu (przez kogo i kiedy wydany)

124400 Polesno - Polska 10 VII 1963

7. Przynależność do organizacji kombatanckiej (nazwa, nr legitymacji, przez kogo i kiedy wydana)

nie

8. Wykształcenie i wykonywany zawód

meduc

9. Adres stałego miejsca zamieszkania

Dzierżno - Polska
Staszeców Pochnaluniskiel

10. Miejsce pracy, zajmowane stanowisko

lekarz

11. Rodzaj emerytury lub renty, data przyznania (odcinek z miesiąca poprzedzającego złożenie kwestionariusza)

renta po mężu

12. Stopień wojskowy (kiedy i przez kogo nadany)

/

13. Posiadane odznaczenia (kto i kiedy nadał)

/

42/8

14. Okresy, rodzaje i opis działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich, wymienić formacje, ugrupowanie, jednostkę, pobyt i przyczyny uwięzienia w obozach koncentracyjnych, jenieckich, łagrach itp., z podaniem miejsca, pseudonimów, stopni, funkcji itp (od - do) *

Wojaków "Powsta" z wojennymi działaniami przez Powiat Pruszyca
Mł. powstaniec "Młosa". Po uwolnieniu z P. Pruszyca
uczestniczył w powstaniu, podległ i ponownie przeszedł do
wyprowadzenia i osłabieniu. Kontynuacja w a. k. na terenie Łowickim

15. Czy ubiegał się o uprawnienia kombatanckie, z jakiego tytułu, gdzie, kiedy

nie

16. Czy w czasie II wojny światowej zmieniał obywatelstwo (kiedy i jakie przyjął)

nie

17. Działalność powojenna

nie prowadził

18. Czy był karany (represjonowany) po wojnie za działalność kombatancką, polityczną lub z innych powodów) kiedy, gdzie, przez kogo

nie

19. Informacje dodatkowe

Wniosek kpt. Heleny Cieremachy
o uzyskanie uprawnień kombatanckich
S.I.Z.K. Oddział Bielsko-Biała pomera
pomocą działającą w interesach P.K. z
zbiadkami i dostawami ugrupowań partyzanckich.
Załączniki: i doświadczenia ugrupowań partyzanckich.

SWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
Armii Krajowej - Oddział
ul. Reymonta 5 tel. (033) 812 67 2
43 300 BIELSKO BIAŁA

Za zgodność odpisu z oryginałem

PREZES ODDZIAŁU
Rabian C-14

- 1. Życiorys
- 2. Dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione w punkcie 11, 14, 15, 18
- 3. Dwie fotografie o wymiarach 3x4
- 4. ...

PREZES ODDZIAŁU
Rabian C-14

w zgodności danych stwierdzam
właścicielskim podpisem

15. marca 1966
data

20. Opinia organizacji kombatanckiej

* W razie braku miejsca, opis działalności kombatanckiej podać na oddzielnej kartce

Światowy Związek
Żołnierzy Armii Krajowej
Oddział Bielsko-Biała

DEKLARACJA CZŁONKOWSKA

Ja niżej podpisany, proszę o przyjęcie mnie na członka zwyczajnego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej zobowiązując się równocześnie do przestrzegania statutu Związku.

Data: 15.6.1996 *Cierniewska*
(podpis)

Adres: Bielsko Biała, Szczelców Podnaleśskich 5

Podaję swoje dane osobowe:

Helena Cierniewska

1. Imię i nazwisko

2. Imiona rodziców i nazwisko panięskie matki:

Paweł i Maria z d. Sagan

3. Data i miejsce urodzenia: 31. marca 1922 - Cieszyń

4. Pseudonimy: "Maria"

5. Ostatni stopień wojskowy w AK: nie ma

(podstawa) i stopień w W.P.
(podstawa, rozk. MON)

6. Czasookres przynależności do AK wzd. oddziałów scalonych, jak: B.CH, NOW, WIN itp. zgwłędnie delegatura rządu od:

marzec 1940 - 1. stycznia 1945

7. Przebieg służby (podać przynależność do placówki, oddziału oraz w jakich akcjach brał udział):

praca konspiracyjna w 1939r. z racji przynależności do drużyny harcerskiej przy Lic. A. Asnyka

Białej Krak. - przy tworzeniu organizacji do działań wywiadowczych. W marcu 1940 - zaorczyślęzona przez por.

Pawła Pinczera w obecności Hanny Makowej ps. Lucja - do org. "Pewła" pseud. "Maria" kolporterka i łączniczka między placówkami a obwodem na terenie Bielska i Wapienicy.

8. Posiadane odznaczenia (przez kogo i kiedy nadane):

nie mam

9. Czy był represjonowany:

a) w latach 1939 - 1945: nie

b) po roku 1945: nie

10. Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem:

Data: 15.6.1996 Bielsko-Biała, podpis *H. Cierniewska*

Na podstawie protokołu Komisji Weryfikacyjnej z dnia .. 3.9.96 .. Nr Zarządu SZZAK w Katowicach w poczet członków zwyczajnych Szczaku Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej.

Data .. 3.9.96 .. miejscowość .. Katowice .. *Kwasnik*

Wyd. leg. Nr dnia podpis odbier.
(lub data i nr listu por.)

ŚWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
Armii Krajowej-Oddział
ul. Reymonta 5, tel. (033) 812 67 4
43 300 BIELSKO BIAŁA

Za zgodność odpisu z oryginałem

Handwritten signature and stamp

WĘSOŁK Helena

B[®]
BARBARA
CZŁUCHÓW

TECZKA WIĄZANA
"BEZKWASOWA" 250G

